

der er tilstede i disse Forhold, og det ikke blot i den almindelige Lovgivning, men ogsaa i den af Administrationen fastslaaede Tradition, skriver sig fra, at man har overført Begreber og Tankegange, som hørte hjemme i den ene af disse Rækkefølger, til den eller de andre, hvor de ikke hørte hjemme. Man har saaledes f. Ex. navnlig overført ikke saa Regler, fra Udstykningslovgivningen paa Fæstelovgivningen, skjøndt, det ikke med Nødvendighed deraf, at saadanne Forskrifter fandtes i Udstykningslovgivningen, fulgte, at de ogsaa skulde findes i Fæstelovgivningen. Dette er altsaa et Moment, som jeg vil bede nøie fastholdt, saa at enhver Ting holdes adskilt for sig. Derfor er ogsaa Lovforslaget delt i 3 Afsnit, hvoraf det første handler om Omfordelingsretten, det andet om Fæstetpligten og det tredje om Forbudet mod at drive Bondejord under Hovedgaarden.

Hvad nu for det Første Godseierens Omfordelingsret angaar, da tilstaar jeg, at jeg ikke har kunnet finde nogen egenlig utvivlsom Lovhjemmel for den Frihed, som Godseieren hidtil i saa Henseende har havt. Men ikke desto mindre er det jo et Faktum, at man ikke har lagt ham Hindringer i veien for at omforde sine Gaarde saaledes, at han ikke ansaas for at have overstredet Lovene, naar der blot blev 1 Td. Hartkorn tilbage ved Gaardene. Jeg er allerede i megen Tvivl om, hvorvidt man ikke overfor andre Folk, navnlig Selveierbønder, er gaaet noget for vidt i Meddelelsen af Bevillinger i denne Retning, forsaavidt som der jo, nemlig saagodtsom, aldrig er blevet negtet Tilladelse til at udstykke en Gaard, naar der blot er blevet 1 Td. Hartkorn tilbage ved den, nauset at Forordningen af 3die December 1819, der jo er den gjældende Lovgivning herom, bestemt fastsætter, at der ikke maa blive mindre end 20 Tdr. Land boniteret Jord til Taxten 24 tilbage ved Gaarden. Men jeg har ialtsald, som sagt, ikke kunnet finde nogen utvivlsom Hjemmel for at indrømme Godseieren nogen større Ret i saa Henseende end andre Folk. Forsaavidt man ikke alene betragter Udstykningslovgivningen som en Lovgivning, der tilligter at holde Skatteregistrene i Orden, men tillige tillægger den en agra-

riff Betydning, tilstaar jeg derhos, at det forekommer mig, at de samme Grunde, der tale for at fastholde Fordelinger af Eiendommene indenfor visse bestemte Størrelser overfor Selveierbønderne, tale med fuldt saa megen Styrke for det Samme overfor Godseierne. Jeg har derfor ikke havt nogensomhelst Betænkelighed ved i § 1 af Lovforslaget at foreslaa som almindelig Regel, at ingen Bondegård paa Fæstegods kan udstykkes anderledes, end at der bliver mindst 20 Tdr. Land boniteret Jord til Taxten 24 tilbage. Og, medens jeg maa indrømme, at der ligeoverfor Selveierne dog ikke ret vel kan undværes en Bevillingsmyndighed paa dette Punkt, har jeg derimod endog ikke havt nogen Betænkelighed ved ligeoverfor Godseierne at fastholde den Regel aldeles ikke at aabne Afgang til gennem Bevilling at kunne faae Bestemmelsen herom forandret. Det er jo ganske vist klart, at det har sine store Banffeligheder at betegne, hvad der er en Gaard og hvad ikke, ved et aldeles bestemt givet Kvantum Hartkorn. Dette følger af den allerimpleste Betragtning af vore Forhold, idet det er givet, at, hvad der i saa Henseende kan være rigtigt paaa Verne, ikke absolut kan være rigtigt ogsaa i den vestlige Del af Sylsland. En vis Frihed til at bevæge sig overfor dette Forhold kan derfor være nødvendig for Administrationen, naar man ikke vil gjøre Udstykningslovgivningen til ligefrem Plage for Befolkningen eller ialtsald vil være nødsaget til at modsætte sig Arrangementer, som maa siges i sig selv at være forstandige og rigtige. Dertil kommer, at der netop overfor Selveierbønderne kan komme saadanne Forhold tilstede, fremkaldte ved Arvegang, Skiftebehandling o. s. v., som kunne gjøre det nødvendigt og ønskeligt for dem at kunne faa Bevilling til at gaae noget udenfor den ved Lovgivningen affakne Grændse. Men disse Betragtninger have efter min Formening ikke den samme Styrke ligeoverfor Godseieren. Jeg foreslaar derfor i § 1, at der skal gives den samme Regel for Godseieren som for Selveierbønden, nemlig den, der indeholdes i Forordningen af 3die December 1819 § 1, at enhver Fæstegaard skal beholde et Tilliggende af idetmindste 20 Tønder Land boniteret Jord